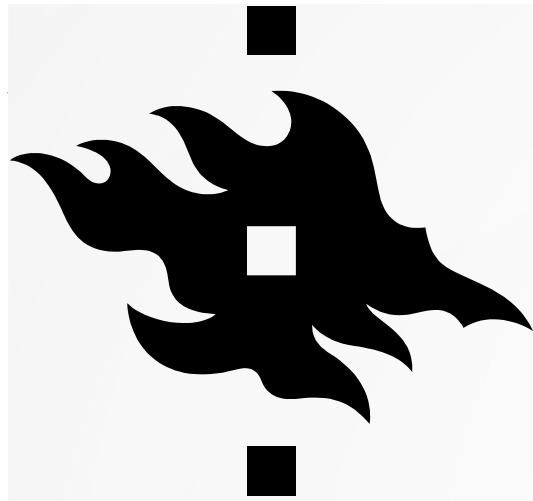

OSAAMISTA TUNTEMATTOMASSA TULEVAISUUDESSA

- Tarkastelua jatkuvan oppimisen merkityksestä

Kehitysjohtaja, KT Susanna Niinistö-Sivuranta
Helsingin yliopisto

PAINETTA VAI PEDAGOGISTA HYVINVOINTIA?

Monimuotoistuva oppimisympäristö

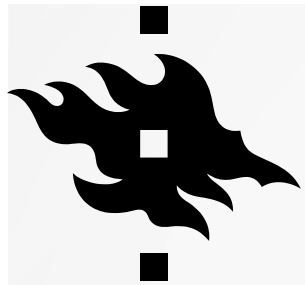
”Yhteisön **pedagogisesta tietoisuudesta** on tullut entistä tärkeämpää, kun korkeakoulupedagogiikan monimuotoistuminen samaan aikaan haastaa ja mahdollistaa yhteisön pedagogisen hyvinvoinnin.

Pedagoginen hyvinvointi nousee opettajien ja opiskelijoiden välisestä vuorovaikutuksesta ja siitä, miten työyhteisössä tuetaan pedagogista työtä.

Pedagogista hyvinvointia ei voi rakentaa ilman yhteisön pedagogista tietoisuutta, eli ymmärrystä opetuksesta ja oppimisesta sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.”

(Niinistö-Sivuranta & Parpala 2023)

(Jatkuvan oppimisen) johtamisen konteksti

”Korkeakoulutuksen johtamiseen kohdistuu kiihtyvällä tahdilla sekä laadullisia että määrällisiä tavoitteita. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen odotetaan vastaavan muuttuvan yhteiskunnan kasvaviin koulutustarpeisiin yhä tehokkaammin.

(Korkeakouluvisio, 2030; Koulutuspoliittinen selonteko, 2021.)”

(Niinistö-Sivuranta & Lindblom 2022)

DIGIVISIO

Digivisio 2030 –hankkeessa kaikki suomalaiset korkeakoulut rakentavat yhdessä oppimiselle tulevaisuutta. Haluamme huolehtia siitä, että jokaisella on taustastaan tai koulutuksesta riippumatta mahdollisuus oppia jatkuvasti muuttuvassa maailmassa – juuri omaan tarpeeseen ja tilanteeseen sopivalla tavalla.

Tavoitteenamme on kehittää uudenlainen digitaalinen palvelu, jatkuvan ja joustavan oppimisen tarjotin.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

**LIFELONG
LEARNING
PLATFORM**
EUROPEAN CIVIL SOCIETY FOR EDUCATION

MINISTRY OF
EDUCATION AND CULTURE

Areas of Expertise

Current issues

From Idea to Funding Line European Universities

In September 2017, French President Emmanuel Macron proposes to create at least 20 European universities.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ / EN / AREAS OF EXPERTISE / HIGHER EDUCATION AND RESEARCH
/ POLICY AND DEVELOPMENT IN HIGHER EDUCATION AND SCIENCE / VISION 2030

Higher education and research

Higher education institutions and

Vision for higher education and research in 2030

The vision for the Finnish higher education and research in 2030 was drawn up in cooperation with higher education institutions and other stakeholders and was published in October 2017.

STRATEGISET TAVOITTEET (HY)

POIMINTA KESKEISISTÄ KOULUTUKSEN TAVOITTEISTA

”Kehitämme opetuksemme sisältöä ja pedagogiikkaa vastaamaan tieteen, opetuksen ja yhteiskunnan muutoksiin. Avoimuuden ja digitaalisuuden yhdistelmällä tarjoamme uusia oppimisen tapoja ja yhteistyömalleja opiskelijoiden, tieteen ja yhteiskunnan tarpeisiin.”

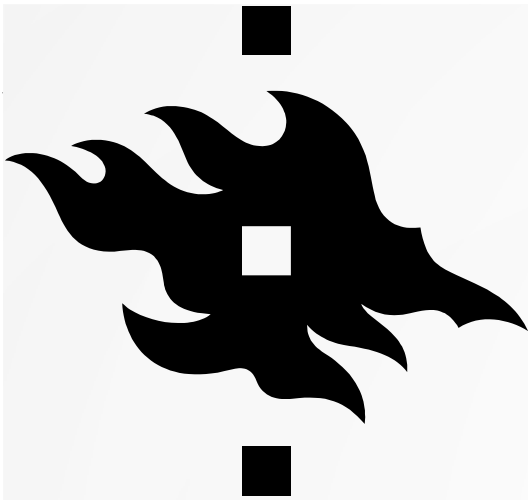
Tiede ja oppiminen kuuluvat kaikille

”Avoimet oppimisympäristöt ja -sisällöt tukevat oppimista ja työelämässä uudistumista”

”Opetuksemme perustuu korkealaatuiseen tutkimukseen. Strategiakaudella vahvistamme tutkimuksen ja opetuksen yhteyttä kaikilla tasoilla.”

”Työelämän muutokset lisäävät koulutustason nostamisen sekä uudenlaisen osaamisen tarpeita yhteiskunnassa. Strategiakaudella vastaamme näihin tarpeisiin kasvattamalla merkittävästi – opetuksen ja tutkimuksen yhteyttä hyödyntäen – tutkintojen määriä ja laajentamalla jatkuvan oppimisen tarjontaamme voimavarojen rajoissa. ”

AINAKIN KOLME TULEVAISUUTTA?

Case: HY:n yliopisto-opetuksen skenaariot

SUOSITUKSET

Korkeakouluissa tulee käydä jatkuvaa pedagogista keskustelua korkeakoulutuksesta, oppimisesta ja opetuksesta sekä visioida tulevaisuutta yhdessä tavalla, joka auttaa korkeakouluja, johtoa, yksiköitä ja opettajia pysymään tutkimusperustaisen koulutuksen, opetuksen ja sen kehittämisen eturintamassa.

Kestävään kehitykseen, kansainvälisyyteen, monitieteisyyteen ja jatkuvaan oppimiseen tulee opetuksessa ja opetuksen kehittämisessä tulevaisuudessa keskittyä entistä enemmän. Monikielisyyden ja kielitietoisuuden näkökulmat tulee huomioida entistä paremmin.

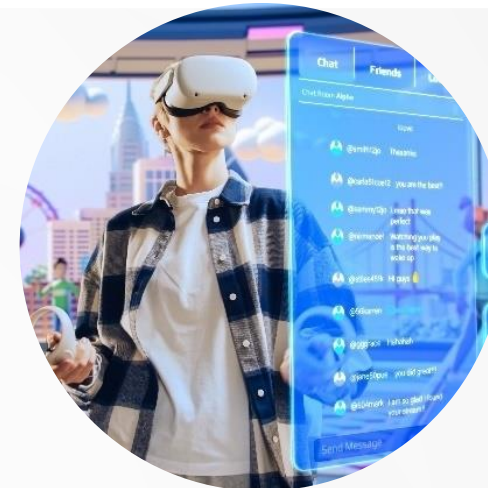
Tekoälyn ja teknologian tarjoamia mahdollisuuksia tulee hyödyntää pedagogisessa kehittämisessä kokonaisvaltaisesti ja innovatiivisesti kokeillen. Korkeakoulujen tulee kehittää tekoälyä hyödyntäviä ratkaisuja opetuksen, opiskelun ja oppimisen tueksi.

Korkeakouluissa tulee vahvistaa korkeakoulupedagogiikkaan liittyvää yhteisymmärrystä, yhteisiä tavoitteita, luottamusta ja myönteistä ilmapiiriä.

Korkeakoulupedagogiikan tila ja uudistaminen -arviointi (Karvi 2023)

SKENAARIO 1

RAJATTOMAN KASVUN KIRITTÄJÄT

OLISITKO VALMIS TULEVAISUUTEEN, JOSSA:

- Kansainvälinen kilpailu kiristyy. Tehokkuusajattelu sekä työmarkkinoiden nopeasti muuttuviin tarpeisiin vastaaminen korostuvat.
  - Tutkintojen merkitys on kadonnut, ja jokainen rakentaa osaamistaan pienemmistä yritysten ja korkeakoulujen tarjoamista kursseista koko eliniän ajan.
  - Viimeisimpien tekoälyratkaisujen ja opetusteknologioiden käyttö on
- mukaansatempaavaa.
  - Oppija on yliopistoyhteisön jäsenenä lyhyitä aikoja kerrallaan eikä enää identifioi itseään tutkintonimikkeen kautta. Identiteetti rakentuu vahvemmin nykyisen tai tulevan työnantajan tai toimialan kautta. Opintokokonaisuudet mukautuvat entistä paremmin elämäntilanteeseen ja osaamistarpeisiin.

Yliopistot toimivat kaupallisen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan kumppaneina palvelten työelämän osaamistarpeita.

SKENAARIO 2

YHTEISTEN HAASTEIDEN RATKAISIJAT

OLISITKO VALMIS TULEVAISUUTEEN, JOSSA:

- Voimakkaasti yhtenäistynyt EU on ottanut suunnannäyttäjän paikan globaalien haasteiden ratkojana ja ohjaa korkeakoulujen opintokokonaisuuksien muodostamista ja tutkimusta niiden mukaisesti.
- Suomalaisten korkeakoulujen sisäänottoperusteet laajentuvat mukailemaan eurooppalaista linjaa, jossa aloituspaikkojen rajaamisen sijaan rajataan etenemistä opintomenestyksen moninaistunut, kun opintoja voi koota vapaasti eri korkeakouluissa EU-alueella ja korkeakoulut ovat saaneet velvoitteita ilmastopakolaisten kouluttamiseen ja ympäristölle haitallisten toimialojen työvoiman osaamisen päivittämiseen ja muuntokoulutukseen.
- Eettiset periaatteet ja akateeminen integriteetti korostuvat tieteenteossa, ja mm. tekoälyn etiikkaa ja turvallista hyödyntämistä painotetaan inhimillisen huippuosaamisen ja luovuuden korostamiseksi.

EU:n yliopistoista on tullut muutaman valitun osaamisalueen globaalien haasteiden tutkimuslähtöisiä ratkojia.

SKENAARIO 3 TUTKITUN TIEDON LINNAKKEET

OLISITKO VALMIS TULEVAISUUTEEN, JOSSA:

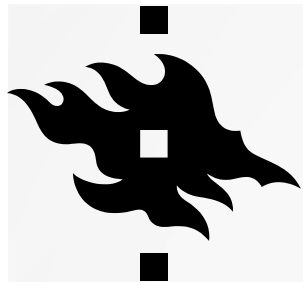
- Oppimisen ja verkostoitumisen laatuleimana toimivat tutkinnot pitävät pintansa ja niiden yhteiskunnallinen arvostus pysyy vahvana.
- Julkisen rahoituksen kokonaismäärä laskee. Tämä pakottaa korkeakoulut kattavasti lukukausimaksujen perimiseen. Koulutus eriarvoistuu voimakkaasti ja myös korkeakoulu yhteisö polarisoituu.
- Oppijan asema muistuttaa aiempaa vahvemmin asiakkaan roolia ja vaativuudesta opetuksen laadusta kasvavat radikaalisti.
- Opettajia mitataan oppimistulosten ja oppijoiden saaman oppimiskokemuksen perusteella.
- Globaalit jännitteet ja epäluottamus heijastuvat myös koulutuskenttään.
- Viimeisimpien teknologisten ratkaisujen käyttöä rajataan opetuksessa ja oppimisessa voimakkaasti.
- Vuorovaikutus lähiopetuksessa on vahvaa ja sillä on positiivinen vaikutus opiskelijoiden hyvinvointiin.

Yliopistot toimivat lisääntyvän polarisaation ja disinformaation keskellä sivistyksen, tutkitun tiedon ja tieteellisen maailmankuvan säilyttäjinä.

JATKUVAN OPPIMISEN PEDAGOGIIKKA?

Elinikäistä oppimista ja työelämän osaamistarpeita

JATKUVA OPPIJA KESKIÖSSÄ

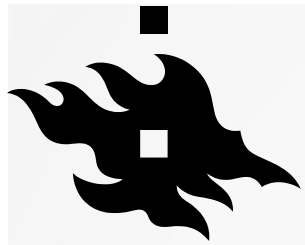
Mitä odottaa oppimiskokemukselta?

Onko jatkuvan oppijan polku suunniteltu/tuettu?

Onko korkeakoululla tahtotilaa vastata muuttuviin/moninaisiin odotuksiin?

Miten korkeakoulun henkilöstön pedagogista osaamista tuetaan tai miten sitä strategisesti kehitetään?

JATKUVAN OPPIMISEN MERKITYS

- Vastaa yhteiskunnan, työelämän ja yksilöiden osaamistarpeisiin.
- Voi olla oppimista yksilön, ryhmän tai organisaation tasolla.
- Tukee sekä pitkäkestoista että ketterää osaamisen täydentämisen tai uudistaminen tarvetta.
- Hyödyntää korkeakoulupedagogiikkaa moniulotteisesti.
- Vahvistaa korkeakoulutuksen saavutettavuutta.
- On tulevaisuutta varten.

Ks. Iloranta&Kotila 2022

”Korkeakoulujen tarjoaman jatkuvan oppimisen ja korkean osaamisen merkitys korostuu, kun työ, teknologia ja maailma muuttuvat nopeasti. Suomen osaamis- ja kilpailukyky ja talouden ja tuottavuuden kehitys voi rakentua vain suhteellisille vahvuuksillemme - teknologian, tiedon ja osaamisen vahvistamiselle ja niiden tehokkaalle hyödyntämiselle.”

”**Suomalaiset arvostavat sivistystä, tiedettä ja osaamista. Korkeakouluilta odotetaan ratkaisuja yhteiskuntamme ja maailman kohtaamiin haasteisiin.**”